

Комунальний заклад
Закарпатська обласна бібліотека
для дітей та юнацтва
Закарпатської обласної ради

**Бібліотеки Закарпаття
– дітям та юнацтву:
ЦИФРИ І ФАКТИ**

Комунальний заклад
“ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА”
Закарпатської обласної ради

БІБЛІОТЕКИ ЗАКАРПАТТЯ – ДІТЯМ ТА ЮНАЦТВУ: ЦИФРИ І ФАКТИ

*Інформаційний бюлетень
Випуск 13*

Ужгород
Видавництво Олександри Гаркуші
2020

До цього випуску ввійшли статистичний та аналітичний підсумки роботи бібліотек Закарпатської області за 2019 рік з бібліотечного обслуговування та інформаційного забезпечення дітей та юнацтва. Представлено багатогранну соціокультурну діяльність бібліотек з підтримки та розвитку читання, національно-патріотичного виховання дітей та молоді, а також їх участь у всеукраїнських та обласних конкурсах.

Укладачі:

Т. М. Вудмаска, О. М. Горкій

Відповідальна за випуск

В. Д. Чіка

БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА МОВОЮ СТАТИСТИКИ. РІК 2019

Бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування дітей та юнацтва в області здійснюють обласна бібліотека для дітей та юнацтва, 17 спеціалізованих бібліотек для дітей.

Мережа спеціалізованих бібліотек для дітей області скоротилася на одну одиницю. Це бібліотека-філія № 2 Ужгородської ЦМБС у зв'язку з розширенням обслуговування різних вікових груп користувачів.

Згідно зі статистичними даними, послугами бібліотек скористалися 146,3 тис. дітей, що становить 30% до загальної кількості користувачів, та 113,7 тис. користувачів юнацького віку (23,4%). Любов до книги і читання бібліотечні працівники намагаються виховувати в ранньому віці. З цією метою постійно працюють з дошкільними закладами – користувачами бібліотек є 13,1 тис. дітей віком до 7-ми років. 42,5 тис. користувачів – студенти вишів (9,7% до загального відвідування по області).

Діти відвідують бібліотеки в середньому 12,7 разів, показник відвідування користувачами юнацького віку – 11,8. Впровадження інтерактивних форм роботи, а саме організація вуличних акцій, тематичних флеш-мобів, літніх “читальних залів”, сприяє щорічному збільшенню показника відвідування масових заходів, організованих бібліотеками для користувачів-дітей та юнацтва.

Бібліотеками області було організовано 5593 заходи для дітей та 3506 – для юнацтва, з яких понад 3000 було проведено за межами книгозбірень. Їх учасниками стали 188,8 тис. дітей та 130,0 тис. юнаків та дівчат.

Важливим завданням для бібліотек залишається оновлення фондів. Цьому питанню приділяється певна увага з боку державних інституцій, проте на сьогодні це недостатньо. Надходження для дітей до бібліотек області у 2019 році зменшилося порівняно з 2018 роком (-191) й становить 22,6 тис. примірників видань. З них книги складають 65,7%, періодичні видання – 34,2%, електронні видання – 0,1%. На одного читача-дитину в середньому надійшло 0,2 прим. видань.

Поповнення фондів здійснювалось в основному за рахунок державних програм – 8,0 тис. прим., за регіональними програмами – 1,1 тис. прим., книжкової торгівлі – 2,0 тис. прим. (на суму 189,5 тис. грн), подарованих читачами та організаціями – 2,3 тис. прим., відшкодованих користувачами – 1,8 тис. прим., за рахунок грантів – 0,5 тис. прим., періодичні видання становлять 7,7 тис. прим. Надходження видань державною мовою – 87,0%.

Найбільше на придбання книг для дітей з бюджету було виділено для Закарпатської ОДЮБ (50,0 тис. грн), Мукачівська ЦБС (45,3 тис. грн), Ужгородська МЦБС (31,2 тис. грн) та Рахівська ЦБС (21,5 тис. грн).

У рамках проекту “Марої-програма” Національного культурного фонду Угорщини поповнили свої фонди новими книгами угорською мовою Берегівська МДБ, Берегівська, Виноградівська, Ужгородська ЦБС.

За останні роки активізувалась робота з очищення фондів літератури для дітей. Протягом року в

“Бібліотека дитячих мрій”. Мукачівська МДБ

області вибуло 108,9 тис. прим. документів, з яких книги становлять 88,1%. З них: фізично зношені видання – 73,4% та морально застарілі – 22,4%. Відсоток оновлення фондів для дітей по області – 1,3%.

Користувачі-діти відповідно своїх потреб отримали 3146280 прим. видань (–157,6 тис. прим.), що становить 34,7% до загальної видачі. Середня читаність дітей по області становить 24,4. Відсоток використання періодичних видань – 16,5%. Найбільший відсоток – у Міжгірській ЦБС (28,8%) та Ужгородській МЦБС (26,4%). Книговидача українських видань становить 76,0%.

Юнаки та дівчата відповідно до своїх запитів отримали 2243388 прим. документів (–83849), що до загальної видачі становить 24,8%. Середня читаність – 23,9. Пріоритет надається документам українською мовою – 70,9%. Простежується певне збільшення відсотка використання періодичних видань – 20,0%. Найвищий він у Міжгірській ЦБС (32,8%) та Виноградівській ЦБС (30,6%).

Значна увага приділяється створенню комфортних умов для користувачів та персоналу бібліотек. У звітному році за рахунок різних джерел фінансування були залучені грантові та позабюджетні кошти.

Декілька років поспіль завдяки грантовому проекту угорського фонду “Bethlen Gabor Alap” (Угорщина) “За угорську культуру та освіту – Закарпатський регіональний конкурс проектів (2018 р.) – III. Підтримка розробки цілей для угорської громади” за звітний період Виноградівською РДБ було придбано два стелажі та дві книжкові вітрини, а бібліотека-філія для дітей смт Королево придбала проектор, проекційний екран, магнітно-маркерну дошку.

У 2018 році Мукачівська МДБ взяла участь у конкурсі бюджету громадських ініціатив 2018 з проектом “Бібліотека дитячих мрій “ЧІЗ” (“Читаємо. Інформуємо. Забавляємо”) та стала одним з трьох переможців в категорії великих проектів. Відповідно до умов конкурсу, у 2019 році проведено капітальний ремонт приміщення та оновлення інтер’єру Мукачівської МДБ на загальну суму 1,3 млн. грн. Здійснено монтаж нової стелі, встановлення сучасного освітлення, штукатурка та фарбування стін, заміна міжкімнатних дверей, укладання ламінату, облицювання підлоги і стін плиткою в підсобних приміщеннях та ін. Придбано 3 бібліотечні кафедри, 30 книжкових стелажів та 7 полиць, 12 столів, 2 диванчики та 2 крісла. Все це сприяло створенню справді сучасного простору для розвитку дітей та підлітків. Окрім того, відділом культури виконавчого комітету Мукачівської міської ради додатково профінансовано витрати, пов’язані з заміною системи опалення та придбанням вертикальних жалюзі.

Свалявська РДБ – оновлено інтер’єр, а саме: килимові доріжки, вітрини, дитячі стільчики, 2 книжкові стелажі, 4 столи для працівників, 1 шафа. Ужгородська МДБ – придбано меблі, килимові доріжки та кольоровий ксерокс, фотоапарат, фліпчарт. Змінилася ситуація у Перечинській та Хустській РДБ, де в звітному році було придбано проектори та екрани.

Для забезпечення якісного обслуговування дітей та юнацтва, завдяки “Програмі розвитку культури та мистецтва області на 2016–2020 рр.”, Закарпатською ОДЮБ було придбано 2 принтери та 15 зручних розкладних стільців.

Проте наявна комп’ютерна та копіювально-розмножувальна техніка спеціалізованих бібліотек для дітей області здебільшого морально застаріла. Відсутнє сучасне мультимедійне обладнання, електронні пристрої для читання, зони Wi-Fi. Ці фактори значно уповільнюють процеси оперативного інформування користувачів та знижують якість наданих послуг. Не сприяють іміджу бібліотек й неопалюване приміщення Великоберезнянської РДБ, й відсутність доступу до Інтернету.

Обласний семінар-тренінг “Гранти в діяльності бібліотек: пошук та реалізація”. Закарпатська ОДЮБ

Серед основних напрямів удосконалення діяльності бібліотек для дітей є зростання ролі бібліотечного працівника, удосконалення його фахових знань, вміння відповідати вимогам часу. Саме на це спрямована методична робота обласних та районних методичних центрів. У спеціалізованих бібліотеках для дітей області працює 87 працівників, з яких повну вищу освіту мають 42, у т. ч. вищу спеціальну – 31, базову бібліотечну – 41 працівник.

У поточному році спеціалізованими бібліотеками для дітей проведено 8 заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації бібліотечних працівників області. Варті уваги проведені районні семінари: “Сучасний бібліотечний потенціал та його можливості щодо задоволення освітніх потреб дитини” (Виноградівська РДБ); “Книга для дитини: креативні підходи у просуванні читання” (Свалявська РДБ); “Комфортність обслуговування користувачів-дітей як показник роботи бібліотеки” (бібліотека-філія с. Брід Іршавської ЦБС); “Діяльність бібліотеки у формуванні національно-патріотичного виховання дітей та юнацтва” (Перечинська РДБ).

На базі **Закарпатської ОДЮБ** у листопаді відбувся обласний семінар-тренінг “Гранти в діяльності бібліотек: пошук та реалізація” для заступників директорів ЦБС з питань обслуговування дітей, завідувачів бібліотек для дітей, працівників юнацьких підрозділів ЦРБ. Запрошений лектор Микола Сюсько, радник з питань регіонального розвитку Закарпатського центру розвитку місцевого самоврядування в лаконічній формі доніс до учасників основи проектного менеджменту. Під час практичних вправ колеги в групах навчалися пошуку ідей для грантів, будувати дерево проблем та цілей. В ході професійного спілкування “Бібліомікс: ідеї, пошуки, знахідки” колеги ділилися досвідом, обговорювали важливі професійні питання та плани на майбутнє. Саме такі заходи з підвищення кваліфікації спонукають бібліотечних працівників до якісних змін, творчо-креативного мислення та розвитку.

Заступники директора обласної бібліотеки для дітей та юнацтва взяли участь у тренінгах: в рамках проекту “Інформаційна підтримка ЄС – бібліотекам для дітей та юна-

Тренінг в рамках проекту “Інформаційна підтримка ЄС – бібліотекам для дітей та юнацтва”

цтва” (на базі Львівської ОБЮ, березень); “Основи проектного менеджменту” (Центр розвитку місцевого самоврядування, травень); у форумі “Організації громадянського суспільства (ОГС) – провайдер позитивних змін у громаді” (БФ “Центр громадських ініціатив”, червень).

Взяли участь у проблемно-цільовому навчанні “Моделювання та комплектування документного фонду як засіб реалізації інформаційних запитів молоді” (березень, м. Київ, ДБУ для юнацтва).

Фахівцями районних бібліотек для дітей було здійснено 127 виїздів з метою надання методичної допомоги бібліотекам на місцях та вивчення їх діяльності. Забезпечуючи фахові потреби бібліотечних працівників області РДБ, було підготовлено та видано 51 друкований матеріал, серед яких методичні поради та рекомендації, буклети з досвіду роботи бібліотек, рекламні та інформаційні видання.

Спеціалізовані бібліотеки для дітей області взяли участь у Всеукраїнських соціологічних дослідженнях “Бібліотека і книга у формуванні професійної компетентності дитини”, “Книга року – 2019”, “Незадоволений читацький попит на дитячу літературу в бібліотеках України для дітей”. Дані зібрано, узагальнено та надіслано до НБУ для дітей. Спільно з юнацькими структурними підрозділами ЦРБ, ЦМБ взяли участь у Всеукраїнському соціологічному дослідженні “Українська молодь: політичні кумири та ідеали”, анкетуванні “Професійні якості бібліотекарів з різним стажем роботи” та опитування “Що прочитав бібліотекар?” (ДБУ для юнацтва).

Згідно з планом фахівці бібліотеки взяли участь в обласних курсах підвищення кваліфікації шкільних бібліотечних працівників області в Закарпатському інституті післядипломної педагогічної освіти (ЗППО).

Бібліотеки для дітей області оперативно представляють інформацію про свою діяльність на власних блогах, сторінках в соціальній мережі Facebook, телебаченні (25), в пресі (65). Найбільше телесюжетів, що були присвячені акціям дитячих бібліотек, транслювалось на регіональних каналах: Закарпатська ОДЮБ – 10, Ужгородської МДБ – 7, Мукачівської МДБ – 6. Найпопулярніші на шпальтах газет – Тячівська, Виноградівська, Хустська РДБ та Мукачівська МДБ.

Подані статистичні таблиці “Основні показники роботи спеціалізованих бібліотек для дітей Закарпатської області за 2019 рік” були підготовлені на основі річних “Звітів про діяльність державних, публічних бібліотек, ЦБС, що віднесені до сфери управління Міністерства культури і туризму України” (форма № 6-НК).

Таблиця 1. Мережа бібліотек для дітей та їх матеріально-технічна база

2019 рік	Мережа бібліотек					Матеріально-технічна база бібліотек								
	Найменування бібліотек	Загальна кількість бібліотек для дітей	Кількість бібліотек, що об'єднані у ЦБС	Кількість бібліотек, що не входять до складу ЦБС	Кількість ЦБС	Кількість пунктів бібліотечного обслуговування	Загальна площа приміщень (кв. м)	у т. ч.		Кількість місць	Характеристика приміщень			
								для зберігання фондів	для обслуговування користувачів		майнова		технічна	
											на праві оперативного управління	орендоване	потребує капітального ремонту	аварійне
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1. Березівська ЦБС	1	1									1			
2. В. Березнянська ЦБС	1	1				168		168	30		1	1		
3. Виноградівська ЦБС	2	2				254	132	122	49		2			
4. Воловецький район	1		1			87		87	6		1			
5. Іршавська ЦБС	1	1				120		120	12	1				
6. Міжгірська ЦБС	1	1				91	33	58	25	1				
7. Мукачівська ЦБС	1	1				90	54	36	12		1			
8. Перечинська ЦБС	1	1				300		280	20	1		1		
9. Рахівська ЦБС	1	1				105	25	80	20	1				
10. Свалявська ЦБС	1	1				260		230	30	1				
11. Тячівська ЦБС	1	1				137	35	66	16	1				
12. Хустський район	1		1			94	74	20	10		1			
13. м. Ужгород	1	1				250	47	146	110		1			
14. м. Мукачево	1	1				441	32	212	50	1				
15. м. Берегово	1	1				25		25	9	1				
16. м. Чоп	1		1			120	18	66	14	1				
Всього по районах:	17	14	3			2542	450	1716	413	9	8	2		
ЗОДЮБ	1		1			713	280	418	100		2			
Всього по області:	18	14	4			3255	730	2134	513	9	10	2		

Таблиця 2. Матеріально-технічна база бібліотек для дітей

Найменування бібліотек	2019 рік									Кількість бібліотек, що мають технічні засоби									Кількість технічних засобів у бібліотеках									кількість комп'ютерів, що мають доступ до мережі Інтернет	кількість автотранспортних засобів
	орґтехніка			засоби зв'язку			доступ до мережі Інтернет			автотранспорт			орґтехніка			засоби зв'язку													
	комп'ютери	копіювально-розмножувальна техніка	мультимедійне обладнання	телефони	факси	електронна пошта																							
1. Березівська ЦБС	1	1				1																							
2. В. Березнянська ЦБС	1					1																							
3. Виноградівська ЦБС	2	2									2																		
4. Воловецький район	1	1				1					1																		
5. Іршавська ЦБС	1	1				1					1																		
6. Міжгірська ЦБС	1	1				1					1																		
7. Мукачівська ЦБС	1	1				1					1																		
8. Перечинська ЦБС	1	1				1					1																		
9. Рахівська ЦБС	1	1				1					1																		
10. Свалявська ЦБС	1	1				1					1																		
11. Тячівська ЦБС	1	1				1					1																		
12. Хустський район	1	1				1					1																		
13. м. Ужгород	1	1				1					1																		
14. м. Мукачєво	1	1				1					1																		
15. м. Беретово	1	1				1					1																		
16. м. Чоп	1	1				1					1																		
Всього по районах:	17	16				5					9																		
ЗОДЮБ	1	1				1					1																		
Всього по області:	18	17				6					10																		

Таблиця 3. Користувачі, відвідування, звернення до бібліотеки (тис. осіб з одним знаком після коми)

Найменування бібліотек	2019 рік	Кількість зареєстрованих користувачів за віком:						Кількість відвідувань бібліотеки протягом року (усього)	Кількість звернень на веб-сайт бібліотеки	Кількість відвідувань масових заходів, організованих бібліотекою	
		Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	до 15 років	у т. ч. до 7 років	15-17 років	18-21 рік				від 22 років
1. Веретівська ЦБС		30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2. В. Березинська ЦБС		1,4	0,9	0,9	0,1				7,8		0,5
3. Виноградівська ЦБС		4,5	4,1	4,0	0,2			0,1	42,9		6,1
4. Воловецький район		1,6	0,8	0,6	0,1	0,1		0,1	15,5		2,8
5. Іршавська ЦБС		3,4	3,1	2,7	0,2			0,4	28,2		0,3
6. Міжгірська ЦБС		1,8	1,3	1,3	0,2				10,7		2,0
7. Мукачівська ЦБС		2,4	1,4	1,3	0,1			0,1	22,8		3,9
8. Перечинська ЦБС		1,6	1,0	0,9	0,1			0,1	11,0		1,3
9. Рахівська ЦБС		3,3	2,0	1,8	0,3	0,1		0,1	23,8		1,3
10. Свалявська ЦБС		3,0	2,6	2,4	0,4			0,2	31,7		0,4
11. Тячівська ЦБС		2,4	1,7	1,6	0,1			0,1	27,8		1,1
12. Хустський район		2,1	2,0	2,0	0,1				20,7		1,4
13. м. Ужгород		5,0	3,4	3,2	0,2			0,2	45,4		3,7
14. м. Мукачєво		4,8	4,0	3,9	0,3			0,1	31,0		0,8
15. м. Берегово		2,0	1,3	1,2	0,1			0,1	17,4		1,1
16. м. Чоп		0,3	0,2	0,1				0,1	0,5		
Всього по районах:		39,6	29,8	27,9	2,5	0,2	0,2	1,5	337,2		26,7
ЗОДНОВ		15,8	9,3	6,0	0,4	1,9	1,3	0,1	137,6	4,8	5,8
Всього по області:		55,4	39,1	33,9	2,9	2,1	1,5	1,6	474,8	4,8	32,5

Таблиця 4. Рух бібліотечного фонду (тис. прим. з двома знаками після коми)

2019 рік	Надійшло примірників за звітний рік											Вибуло примірників за звітний рік												
	усього	у т.ч. за видами видань				у т.ч. за мовами							усього	у т.ч. за видами видань				у т.ч. за мовами						
		книги	періодичні видання	аудіовізуальні видання	електронні видання	українською	російською	мовами нац. меншин			іноземними (усього)	книги		періодичні видання	аудіовізуальні видання	електронні видання	українською	російською	мовами нац. меншин			іноземними (усього)		
								угорською	німецькою	словацькою									угорською	німецькою	словацькою			
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61			
1. Березівська ЦБС											3,68	3,68				1,52	1,99	0,17						
2. В. Березнянська ЦБС	0,32	0,32			0,32						1,51	1,51				1,05	0,46							
3. Виноградівська ЦБС	0,55	0,35	0,20		0,55						5,99	5,31	0,68			1,98	4,01							
4. Воловецький район	0,34	0,28	0,06		0,34																			
5. Іршавська ЦБС	0,97	0,76	0,21		0,96	0,01					1,31	0,91	0,40			0,87	0,44							
6. Міжгірська ЦБС	0,63	0,51	0,12		0,63						0,12		0,12			0,12								
7. Мукачівська ЦБС	0,20	0,17	0,03		0,20						1,87		1,87			0,94	0,93							
8. Перечинська ЦБС	0,30	0,21	0,09		0,30						1,84	1,72	0,12			0,85	0,99							
9. Рахівська ЦБС	0,50	0,38	0,12		0,50						1,54	1,54				0,97	0,57							
10. Свалявська ЦБС	0,39	0,31	0,08		0,38	0,01					0,46	0,46				0,21	0,25							
11. Тячівська ЦБС	0,55	0,45	0,10		0,52		0,03				0,11	0,11				0,11								
12. Хустський район	0,78	0,69	0,09		0,78						0,96	0,60	0,36			0,64	0,32							
13. м. Ужгород	0,57	0,46	0,11		0,55	0,02					1,47	1,36	0,11			0,49	0,98							
14. м. Мукачево	0,66	0,44	0,22		0,65	0,01					5,05	5,05				2,99	2,06							
15. м. Берегово	0,53	0,40	0,13		0,49		0,04				10,34	10,34				1,97	7,78	0,59						
16. м. Чоп	0,04	0,04			0,04						1,35	1,35					1,35							
Всього по районах:	7,33	5,77	1,56		7,21	0,05	0,07				37,60	33,94	3,66			14,71	22,13	0,76						
ЗОДЮБ	2,03	1,10	0,93		1,72	0,26				0,05	1,68	0,72	0,60	0,36		0,66	1,01					0,01		
Всього по області:	9,36	6,87	2,49		8,93	0,31	0,07			0,05	39,28	34,66	4,26	0,36		15,37	23,14	0,76				0,01		

Таблиця 5. Бібліотечний фонд на кінець звітного року (тис. прим. з двома знаками після коми)

2019 рік	Усього	у т.ч. за видами видань				у т.ч. за мовами					
		книги	періодичні видання	аудіовізуальні видання	електронні видання	українською	російською	мовами національних меншин			
								угорською	німецькою	словацькою	іноземними (усього)
Найменування бібліотек	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
1. Березівська ЦБС	18,12	17,82	0,30			11,88	3,35	2,78			0,11
2. В. Березнянська ЦБС	11,45	11,20	0,25			11,29	0,13				0,03
3. Виноградівська ЦБС	58,54	53,83	4,71			27,08	29,58	1,73			0,15
4. Воловецький район	9,38	9,08	0,29	0,01		7,22	2,16				
5. Іршавська ЦБС	22,32	21,63	0,69			14,72	7,59				0,01
6. Міжгірська ЦБС	9,07	8,51	0,56			6,52	2,55				
7. Мукачівська ЦБС	26,67	26,45	0,22			13,20	13,46	0,01			
8. Перечинська ЦБС	12,59	12,49	0,10			8,48	4,11				
9. Рахівська ЦБС	22,13	20,45	1,68			11,81	10,27	0,05			
10. Свалявська ЦБС	38,37	36,21	2,15		0,01	21,48	16,70				0,19
11. Тячівська ЦБС	14,94	13,23	1,70	0,01		11,68	2,64	0,62			
12. Хустський район	20,90	19,19	1,71			13,40	7,08	0,41			0,01
13. м. Ужгород	44,57	44,30	0,27			22,81	21,57				0,19
14. м. Мукачево	21,14	19,65	1,47	0,02		15,38	5,63	0,04			0,09
15. м. Берегово	13,15	12,14	0,99	0,02		5,96	1,19	5,94			0,06
16. м. Чоп	17,10	16,29	0,81			6,80	6,11	4,19			
Всього по районах:	360,44	342,47	17,90	0,06	0,01	209,71	134,12	15,77			0,84
ЗОДЮБ	155,26	137,88	12,95	4,22	0,21	91,14	60,47	1,70	0,17	0,04	1,74
Всього по області:	515,70	480,35	30,85	4,28	0,22	300,85	194,59	17,47	0,17	0,04	2,58

Таблиця 6. Видача документів (тис. прим. з двома знаками після коми)

2019 рік	Видано примірників (тис. прим.)											У т.ч. видано примірників дітям до 15 років											
	усього	у т.ч. за видами видань				у т.ч. за мовами							усього	у т.ч. за видами видань				у т.ч. за мовами					
		книги	періодичні видання	аудіовізуальні видання	електронні видання	українською	російською	мовами національних меншин			іноземними (усього)	книги		періодичні видання	аудіовізуальні видання	електронні видання	українською	російською	мовами національних меншин (угорська)		іноземними (усього)		
Найменування бібліотек	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92			
1. Березівська ЦБС																							
2. В. Березнянська ЦБС	17,28	15,06	2,22			17,12	0,16					17,28	15,06	2,22			17,12	0,16					
3. Виноградівська ЦБС	92,50	81,20	11,30			67,00	25,50					91,20	80,70	10,50			66,20	25,00					
4. Воловецький район	25,01	22,95	2,06			23,76	1,25					23,96	22,01	1,95			22,91	1,05					
5. Іршавська ЦБС	61,46	42,34	19,12			38,40	23,06					56,19	40,44	15,75			34,74	21,45					
6. Міжгірська ЦБС	18,34	12,89	5,45			18,24	0,10					18,34	12,89	5,45			18,24	0,10					
7. Мукачівська ЦБС	53,39	50,07	3,32			44,68	8,71					52,67	49,70	2,97			44,19	8,48					
8. Перечинська ЦБС	29,84	21,65	8,19			27,58	2,26					29,66	21,53	8,13			27,41	2,25					
9. Рахівська ЦБС	50,81	33,84	16,97			48,00	2,80	0,01				50,72	33,78	16,94			47,91	2,80	0,01				
10. Свалявська ЦБС	66,59	57,97	8,62			43,79	22,80					65,71	57,18	8,53			43,15	22,56					
11. Тячівська ЦБС	40,96	33,75	7,21			29,94	10,01	1,01				40,07	33,56	6,51			29,24	9,82	1,01				
12. Хустський район	42,63	22,27	20,36			40,63	2,00					42,63	22,27	20,36			40,63	2,00					
13. м. Ужгород	100,99	67,84	33,15			96,07	4,06				0,86	99,98	67,81	32,17			95,12	4,00		0,86			
14. м. Мукачево	75,59	61,85	13,74			72,29	2,88	0,21			0,21	74,74	61,72	13,02			71,54	2,82	0,20	0,18			
15. м. Берегово	35,60	31,67	3,93			17,76	1,89	15,90			0,05	33,86	30,84	3,02			16,49	1,57	15,80				
16. м. Чоп	1,40	1,05	0,35			0,84	0,10	0,46				0,93	0,88	0,05			0,64	0,08	0,21				
Всього по районах:	712,39	556,40	155,99			586,10	107,58	17,59			1,12	697,94	550,37	147,57			575,53	104,14	17,23	1,04			
ЗОДЮБ	327,96	215,70	111,82		0,44	299,03	27,17	0,97	0,15		0,64	197,06	129,21	67,55		0,30	183,43	13,37	0,03	0,23			
Всього по області:	1040,35	772,10	267,81		0,44	885,13	134,75	18,56	0,15		1,76	895,00	679,58	215,12		0,30	758,96	117,51	17,26	1,27			

Таблиця 7. Електронні ресурси. Довідково-інформаційне обслуговування. МВА

Найменування бібліотек	Електронні ресурси			Інформаційне обслуговування			Міжбібліотечний абонемент		
	Кількість бібліотек, що мають електронний каталог	Обсяг власних електронних бібліографічних баз даних (тис. записів)	з них записів у електронному каталозі	Кількість користувачів, яким були надані інформаційні послуги (усього осіб)	абоненти індивідуальної інформації	Кількість виконаних довідок	Кількість бібліотек-абонентів міжбібліотечного абонементу	Кількість примірників, виданих іншим бібліотекам	Кількість примірників, отриманих з інших бібліотек
2019 рік	93	94	95	96	97	98	99	100	101
1. Березівська ЦБС									
2. В. Березнянська ЦБС				15	11	1420			
3. Виноградівська ЦБС				19	8	751	2	43	
4. Воловецький район				12	10	2232			
5. Іршавська ЦБС				9	5	498			
6. Міжгірська ЦБС	1	1135	1135	8	7	92			
7. Мукачівська ЦБС				10	7	1365			
8. Перечинська ЦБС				14	12	1625			
9. Рахівська ЦБС				11	11	1140			
10. Свалявська ЦБС				15	15	1857			
11. Тячівська ЦБС				9	6	894			
12. Хустський район				26	24	2185			
13. м. Ужгород				16	12	2061			
14. м. Мукачєво				11	8	463			
15. м. Берегово				13	13	2741			
16. м. Чоп									
Всього по районах:	1	1135	1135	188	149	19324	2	43	
ЗОДЮБ	1	41800	41800	49	41	7769			
Всього по області:	2	42935	42935	237	190	27093	2	43	

Таблиця 8. Персонал бібліотеки (осіб)

2019 рік	Загальна кількість працівників	у т.ч.	з них мають освіту			Кількість бібліотечних працівників, які мають стаж бібліотечної роботи				Із загальної кількості бібліотечних фахівців працюють		
		кількість бібліотечних працівників	повну вищу	у т.ч. бібліотечну	базову вищу	у т.ч. бібліотечну	до 3 років	3-9 років	понад 10 років	понад 20 років	повний робочий день	неповний робочий день
Найменування бібліотек	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113
1. Берегівська ЦБС												
2. В. Березнянська ЦБС	1	1			1	1				1	1	
3. Виноградівська ЦБС	7	6	1	1	5	5	1		1	4	6	
4. Воловецький район	3	3	2		1	1		2		1	3	
5. Іршавська ЦБС	4	3	1	1	2	2		1		2	3	
6. Міжгірська ЦБС	4	4	1	1	3	3			1	3	4	
7. Мукачівська ЦБС	4	3	2	2	1	1	1		2		3	
8. Перечинська ЦБС	3	3	2	2	1	1			2	1	3	
9. Рахівська ЦБС	5	4	2	2	2	2			2	2	4	
10. Свалявська ЦБС	6	5	1	1	4	2			3	2	5	
11. Тячівська ЦБС	4	3	1		2	2		1		2	3	
12. Хустський район	4	4			4	4		1		3	4	
13. м. Ужгород	7	5	2	1	3	3	1	1		3	5	
14. м. Мукачево	6	5	1	1	4	4			1	4	5	
15. м. Берегово	2	2			2	2				2	2	
16. м. Чоп	1	1	1				1				1	
Всього по районах:	61	52	17	12	35	33	4	6	12	30	52	
ЗОДЮБ	44	35	25	19	10	8	6	3	8	18	35	
Всього по області:	105	87	42	31	45	41	10	9	20	48	87	

ДИТЯЧІ КНИГОЗБІРНІ: ЄДНІСТЬ У РІЗНОМАНІТТІ

Бібліотеки області, що обслуговують майбутнє покоління, сьогодні продовжують залишатися важливим й затребуваним інститутом, з вдало організованим простором, призначеним для реалізації творчої та соціальної активності дітей. Вимога сьогодення – постійно змінюватись, бути активними, шукати нові шляхи залучення до читання, щоб бути цікавими для юних користувачів. Необхідність пошуку нових підходів до співробітництва з соціальними партнерами, розвиток сучасного мислення, оперативного реагування на основні події – запорука успішної діяльності, що красномовно доводить досвід роботи дитячих бібліотек області. У 2019 році спеціалізованими бібліотеками для дітей області було організовано та проведено значну кількість соціокультурних заходів, які сприяли інтелектуальному, освітньому та культурному розвитку дітей.

Дитячі книгозбірні краю значну увагу приділяють проведенню обласних етапів різноманітних всеукраїнських конкурсів, ініційованих НБУ для дітей.

У першому кварталі відбулося підведення підсумків обласного туру Всеукраїнського конкурсу-есе “Діти єднають Україну”. На обласний етап надійшло 48 творчих робіт читачів – учнів віком 10-18 років. Шість найкращих робіт надіслано до НБУ для дітей.

18 квітня в головній дитячій книгозбірні зібралися юні книголюби, найкращі ерудити краю, учні 7-х класів, для участі в обласному етапі Всеукраїнського конкурсу дитячого читання “Книгоманія – 2019”. Примітно, що цього року конкурс на місцевих рівнях об'єднав понад 8 тисяч закарпатських книголюбів. Організаторами конкурсу є ГО “Форум видавців”, “Український інститут книги”, Закарпатська ОДЮБ за підтримки департаменту культури Закарпатської облдержадміністрації. Аби зустрітися з найкращими читачами Закарпаття, до книгозбірні завітала письменниця, директор “Видавничого центру «12»”, авторка дитячих соціальних проєктів Олена Осмоловська. Гостя привітала всіх присутніх зі святом книги та побажала успіху учасникам змагання, наголосивши, що кожен із них уже є переможцем. Так, звання “Суперчитач – 2019” у Закарпатській області виборола учениця 7-го класу Чернянської ЗОШ I-III ступенів Виноградівського району Вероніка Бігун. За сприяння департаменту культури облдержадміністрації кожен конкурсант отримав у подарунок книги.

6 серпня в Закарпатській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва відбувся обласний етап Всеукраїнського конкурсу “ЛІДЕР ЧИТАННЯ”. Всеукраїнський конкурс проводиться з ініціативи Національної бібліотеки України для дітей спеціалізованими бібліотеками України для дітей за підтримки Міністерства культури України, Української асоціації працівників бібліотек для дітей, Національної секції Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги ІВВУ й на обласному рівні – за сприяння департаменту культури Закарпатської облдержадміністрації.

За умовами конкурсу вони мали створити відео тривалістю 1-3 хв., в якому діляться враженнями від прочитаної книжки. Напередодні компетентне журі опрацювало всі роботи учасників, що надійшли на електронну адресу бібліотеки, та визначило переможця обласного етапу. Учасники виявились справжніми «гурманами», адже у своїх відео представили твори різних жанрів: сучасну українську і світову літературу, пригодницьку і детективну, містику і фантастику.

На свято приїхали переможці I етапу конкурсу – учні 5-6-х класів, читачі районних/міських бібліотек для дітей, лідери читання. Оскільки подія присвячена читанню й кни-

Обласний етап Всеукраїнського конкурсу “ЛІДЕР ЧИТАННЯ”. Закарпатська ОДЮБ

Обласна виставка “Книга-фест – 2019”.
Закарпатська ОДЮБ

Проект “Все Закарпаття читає дітям”.
Закарпатська ОДЮБ

Святковий ранок до Різдвяних свят.
Берегівська МДБ

Свято мови “Кращою, ніж рідна, мови не буває”.
Великобerezнянська РДБ

зі, було організовано творчу зустріч з Олександром Гаврошем, відомим закарпатським письменником, журналістом і драматургом. Він є автором пригодницьких повістей та п'єс для дітей, володарем низки відзнак і нагород за твори для дітей. До слова, тодіж О. Гаврош презентував нові книги – “Музей пригод” та “Різдвяна історія ослика Хвостика”.

Лідером читання в Закарпатській області стала учениця 6-го класу, активна читачка Ужгородської міської бібліотеки для дітей, Тетяна Ленарт. Вона здобула головний приз – поїздки на Фестиваль дитячого читання, що відбудеться 1-3 вересня 2019 р. на базі Одеської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Катаєва.

Літні канікули були стартом для Всеукраїнського дитячого літературного конкурсу “Творчі канікули”. На розгляд компетентного журі юні дарування віком 11-18 років представили свою творчість у поетичному та прозовому жанрах. Серед 43 робіт у шести номінаціях були визначені найкращі, які надіслані до НБУ для дітей. Твір Богдани Шароді з с. Бороняво Хустського району увійшов до збірки кращих робіт учасників.

У **Закарпатській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва** дієвим засобом заохочення підростаючого покоління до читання творів закарпатських авторів стали презентації їх нових книг.

У рамках обласної виставки “Книга-фест – 2019” наші читачі, учні 3-Б класу УС ЗОШ № 1 (вчитель Марина Манзулич), презентували збірку віршів “Про звіряток для маляток” Ольги Тимофієвої. Яскрава колоритність вишиванок, чудове декламування віршів із презентованої книжки юними учасниками стало родзинкою заходу. За дане видання Всеукраїнське державне видавництво “Карпати” стало переможцем у номінації “Видання для дітей”.

Задля поширення устами відомих закарпатців ідеї раннього читання дітям як запоруки інтелектуального, творчого та духовного розвитку особистості та популяризації книги, протягом року працівники бібліотеки успішно організували зустрічі в рамках проекту “Все Закарпаття читає дітям”, який проводиться за підтримки департаменту культури облдержадміністрації. Гостями проекту були

відомі краєзнавці, а саме: Василь Коцан, директор Закарпатського музею народної архітектури та побуту, Людмила Ганчин, лікар-методист Закарпатського обласного Центру здоров'я, Інга Боговська, керівник студії музичного розвитку "Перший крок", та відома дитяча письменниця Галина Малик. Традиційно від департаменту культури облдержадміністрації юні учасники отримували в подарунок для своїх шкільних бібліотек добірки цікавих книг.

На базі обласної дитячої книгозбірні Український інститут національної пам'яті провів ряд заходів з чергового фестивалю "Історія:UA", приуроченого до 80-річчя утворення Карпатської України. Креативний спосіб популяризації української історії зібрав велику аудиторію, і це в котрий раз доводить, що такі заходи варто проводити, чим спонукають до вивчення справжньої, правдивої історії нашої України.

Напередодні Різдвяних свят **Берегівська міська бібліотека для дітей** провела святковий ранок з учнями 2-В класу ЗОШ I-III ст. № 4. Діти радо декламували вірші, співали пісень та переглянули мультфільм про Різдво. На згадку працівники бібліотеки підготували та роздали гостям невеличкі подарунки.

Свято мови "Кращою, ніж рідна, мови не буває" проведено у **Великобerezнянській районній бібліотеці для дітей**. Мета даного заходу: розширити знання учнів про українську мову; показати її красу та багатство за допомогою поетичного слова, українського фольклору; розвивати мовлення юних читачів; викликати бажання любити рідну мову, свій народ, рідну землю.

Учасники свята – активні читачі бібліотеки запросили маленьких читайликів, учнів 3-В класу, поринути у чудовий і прекрасний світ нашої рідної мови. Натомість діточки взяли участь у конкурсі на краще читання віршів "Рідна мова – серця мого подих".

Через казку працівники **Виноградівської районної бібліотеки для дітей** вчили найменших користувачів правилам поведінки у довіллі під час екологічної стежини "На лісовій галявині". Спілкування з природою дає найбільшу насолоду і радість, викликає найпалкішу любов до рідного краю. Природа потребує нашої постійної уваги і турботи. Аби зробити сприйняття інформації дітьми найбільш візуальним і цікавим, бібліотекарі самі перевтілюються у казкових героїв, наприклад – лісову фею.

Екологічна стежина "На лісовій галявині".
Виноградівська РДБ

Чайний салон "Скарби Піднебесної".
Виноградівська РДБ

Завершальний етап марафону читання "Книга збирає друзів".
Бібліотека-філія для дітей смт Королево
Виноградівської ЦБС

Свято "Розкажу Миколаю, про що я читаю".
Воловецька РДБ

Бібліотечна акція "Лавочка-читалочка".
Іршавська РДБ

Народознавча година "Я візьму той рушник...".
Міжгірська РДБ

Справжнім сюрпризом для дітей було побачити бібліотечних працівників в образі китаянок, а читальна зала бібліотеки була оформлена в стилі китайської чайни. Захід – чайний салон "Скарби Піднебесної" був присвячений року Китаю в Україні. Влаштовуючи імпровізовану чайну церемонію у бібліотеці, бібліотекарям дуже хотілося, аби юні читачі відкрили для себе цікавий світ традиції чаювання, яка зародилась дуже давно і збереглась до наших днів.

У вересні в бібліотеці-філії для дітей смт **Королево Виноградівської ЦБС** відбувся завершальний етап марафону читання "Книга збирає друзів" в рамках проекту "Найміцніший кордон – державна мова" від Українського культурного фонду. Головна мета марафону – залучити дітей з числа представників нац-меншин (і не тільки), до читання української літератури. Під час заходу було презентовано книжкову виставку "Книга – це маленьке життя", де гості мали можливість ознайомитися з новинками літератури сучасних українських письменників. Переможцями читацького марафону стали: Шаркань Ніколетта, Філіп Тетяна, Фодор Андрій, Філіп Андріана, які отримали грамоти та подарунки.

Весело і гамірно було у **Воловецькій районній бібліотеці для дітей** 18 грудня 2019 року, напередодні Дня Святого Миколая. Цей день є особливо бажаним дитячим святом, яке приносить відчуття передноворічної атмосфери і всілякі приємні сюрпризи. Аби подарувати дітям радість та веселий настрій, працівники бібліотеки організували і провели свято "Розкажу Миколаю, про що я читаю". В гості до другокласників прийшов Святий Миколай. Подих святкового настрою в очікуванні дива та виконання побажань охопив всіх без винятку. Діти уважно слухали Святого Миколая, який розповідав їм про своє життя. Також малеча розмірковувала про важливість добрих вчинків, декламувала вірші, розповідала про книги, які вона прочитала. На завершення свята маленькі гості отримали солодоці.

У центрі міста Іршава на дитячому майданчику працівники **Іршавської районної бібліотеки для дітей** організували та провели бібліотечну акцію "Лавочка-читалочка". До уваги перехожих бібліотекарі підготували тематичну книжкову виставку. А голосні читання пройшли під девізом "Вітаміни вживаємо – книжки про них читаємо". Перехожі, діти, гості міста

дізналися про декілька дуже важливих і поширених культур на наших овочевих грядках, відгадували загадки, відповіді на які знаходились на експозиції.

У Всесвітній день вишиванки **Міжгірська районна бібліотека для дітей ім. В.С. Гренджі-Донського** долучилася до флеш-мобу, що організувала районна бібліотека для дорослих, де була представлена виставка вишиваних рушників. Привернув увагу вишитий прабабусею Єви Горової пасхальний рушник, якому понад 130 років.

Цього дня працівники бібліотеки для дітей провели з учнями 2-В класу Міжгірської ЗОШ I-III ст. № 1 народознавчу годину “Я візьму той рушник...”.

З нагоди Міжнародного дня дитячої книги в читальній залі **Мукачівської міської бібліотеки для дітей** на книжкове обговорення “Сучасні письменники – сучасним дітям” зібралися справжні любителі читання. Працівники бібліотеки вирішили проаналізувати, книги яких авторів найбільше любляють читачі і виявилось, що останнім часом популярністю серед підлітків користується норвезька письменниця та ілюстратор дитячих книжок – Ніна Елізабет Грьонтведт зі своїми книгами, написаними у формі щоденника дівчинки-підлітка. З неї і розпочалась бесіда, під час якої учасники переходили від обговорення одних творів до інших, проводили паралелі між реальним життям сучасних підлітків та життям їх улюблених книжкових героїв.

“За європейське майбутнє України!” – під таким гаслом в **Мукачівській районній бібліотеці для дітей** у червня відбулася презентація Куточка Європейського Союзу “ЄС на книжковій полиці”. Основна мета цього проекту – надати читачам бібліотек нові знання про Європейський Союз, європейську інтеграцію України. Бібліотека є в числі 500 бібліотек для дітей та юнацтва України, які отримали цікаву і змістовну літературу для читачів усіх вікових категорій. З учасниками презентації була проведена вікторина “В Європейському Союзі всі країни і народи – друзі”. Читачі дізналися багато цікавого про країни, що входять до ЄС, їхні столиці, культуру та відомих людей.

На початку червня в **Перечинській районній бібліотеці для дітей** відбулася надзвичайна подія – презентація книжки юного автора, уродженця м. Перечин – Максима Ганича “Гуморинки наймолодших. Смішинки школярів”.

Книжкове обговорення “Сучасні письменники – сучасним дітям”. Мукачівська МДБ

Презентація куточка “ЄС на книжковій полиці”. Мукачівська РДБ

Презентація книжки, юного автора Максима Ганича “Гуморинки наймолодших. Смішинки школярів”. Перечинська РДБ

Конкурс на краще декламування віршів Т.Г. Шевченка "Палке слово Кобзаря". Рахівська РДБ

Літературний вікенд "Казковими слідами Корнія Чуковського". Свалявська РДБ

Участь у фестивалі "З країни в Україну", локація "Відкрита бібліотека". Тячівська РДБ

нізували локацію "Відкрита бібліотека" на площі міста Тячів. Гості взяли участь у поетичній хвилині слави "Читаючий мікрофон". Із задоволенням присутні слухали поетів-земляків Юлію Драгун та Марію Грицан, які читали свої вірші. Працівники бібліотеки провели літературну квест-вікторину "Казковий світ дитинства", де діти відповідали на запитання, рухаючись від зупинки до зупинки. Всі охочі стали учасниками експрес-опитування "Яка ваша найулюбленіша казка?", за що отримали в подарунок книжки. А бібліотека отримала диплом за активну участь у фестивалі "З країни в Україну".

ринки наймолодших. Смішинки школярів". Юний автор радо розповів про написану ним книгу, розкрив секрет, хто дав йому ідею для писання та оформлення книжки. Бібліотекарі підготували для гостя невеличку презентацію про життя та шкільні будні Максима. Присутні із зацікавленням слухали гостя, ставили запитання та зачитували анекдоти. Від душі разом сміялися над оригінальними смішними малюнками, дотепними ситуаціями, упізнаючи себе та своїх друзів в деяких із них.

Рахівська районна бібліотека для дітей серед дітей молодшого шкільного віку провела конкурс на краще декламування віршів Т.Г. Шевченка "Палке слово Кобзаря". Великий Кобзар залишив нам у спадок неоціненні духовні надбання – твори і світлу добру пам'ять про себе. Учасники конкурсу продемонстрували свою любов до поезії. За давнім українським звичаєм у Шевченківські дні до Тарасової могили кладуть квіти, вінки. Нехай конкурс читців поезії Шевченка буде своєрідною стрічкою у вінку шани поетові.

Всеукраїнський тиждень дитячого читання у Свалявській районній бібліотеці для дітей видався цікавим та насиченим. Читачі із задоволенням брали участь у різноманітних вікторинах, конкурсах та іграх. Тиждень був насичений заходами, а саме: екскурсія під назвою "В дім наш приходь – друзів приводь", презентація книжкових новинок "Познайомимось! Ми новенькі", День забутих книжок "Книга живе, доки її читають". А на завершення Тижня відбувся літературний вікенд "Казковими слідами Корнія Чуковського", під час якого читачі дізнались про творчість видатного дитячого письменника, почитали його твори, взяли участь у вікторині "Чи знаєте ви казки та їх героїв?".

У серпні Тячівська районна бібліотека для дітей долучилася до проведення фестивалю "З країни в Україну". Бібліотекарі організували локацію "Відкрита бібліотека" на площі міста Тячів. Гості взяли участь у поетичній хвилині слави "Читаючий мікрофон". Із задоволенням присутні слухали поетів-земляків Юлію Драгун та Марію Грицан, які читали свої вірші. Працівники бібліотеки провели літературну квест-вікторину "Казковий світ дитинства", де діти відповідали на запитання, рухаючись від зупинки до зупинки. Всі охочі стали учасниками експрес-опитування "Яка ваша найулюбленіша казка?", за що отримали в подарунок книжки. А бібліотека отримала диплом за активну участь у фестивалі "З країни в Україну".

З 2019 року в **Ужгородській міській бібліотеці для дітей** запрацювала “Школа малюків-рятівників”. Це цикл уроків, метою яких є навчити дітей безпечній поведінці, уважному ставленню до свого здоров’я, до оточуючих, природи тощо. Отож, перші уроки вже відбулися.

Учні 1-А і 1-Б класів ЗОШ І-ІІІ ст. № 5 із задоволенням відвідали їх. Діти з цікавістю передивилися лялькову виставу “Казка про безпеку”. Вони переживали за мавпочку Макі, слухали разом з нею поради від друзів-звіряток Сова, Песика, Крота, як правильно переходити вулицю, як поводитися в лісі, щоб не потрапити в біду. Казкар Грибочок загадував дітям загадки та грав з ними у різноманітні ігри.

Ужгородська центральна районна бібліотека організувала районний конкурс українського художнього слова “Поетичне слово” до Всесвітнього дня поезії та 100-річчя від дня народження Івана Ірлявського. Конкурс проходив в районному Будинку культури, де бібліотека підготувала книжкову виставку “...Ірлявські дзвони в моїм серці чути...”.

Завідуючі бібліотек-філій району підготували та представили своїх користувачів-дітей, які читали вірші Тараса Шевченка, Івана Ірлявського, Василя Ірланджі-Донського, Олександра Олеса, Василя Густі, Галини Малик та інших. Дуже важко було вибрати переможців, оскільки усі учасники душевно читали вірші. Учасників конкурсу нагородили грамотами та подарунками.

Хустська районна бібліотека для дітей організувала майданчик преси “Літнім читанням пора, щиро радіє дівчора”, на який завітали учні 5-Б класу ЗОШ І-ІІІ ст. № 5. На дворовому майданчику ознайомили гостей з періодичними виданнями, провели цікаву вікторину. Згодом працівники бібліотеки провели екскурсію бібліотекою, дітки переглянули експонати музейної кімнати та переглянули фільм.

*Цикл уроків “Школа малюків-рятівників”.
Ужгородська МДБ*

*Районний конкурс українського художнього слова
“Поетичне слово”. Ужгородська РБ*

*Майданчик преси “Літнім читанням пора,
щиро радіє дівчора”. Хустська РДБ*

КАЛЕЙДОСКОП ПОДІЙ ЮНАЦЬКОГО ЖИТТЯ У КНИГОЗБІРНЯХ КРАЮ

*Зустріч з представником інформаційного центру ЄС.
Закарпатська ОДЮБ*

*Міжрегіональний інноваційний проект
з профорієнтації учнівської молоді "ПрофіКемп".*

*Історичний бібліорепортаж
"Між життям і безсмертям мости". Іршавська ЦБС*

Сьогодні молода людина – це головний читач для будь-якої бібліотеки. Формування його світогляду, інтелектуального потенціалу, духовності та моральності є призначенням бібліотеки як інформаційного, соціального, просвітницького закладу. Виховання почуття патріотизму, активної громадянської позиції нині визнані завданнями загальнодержавного масштабу. У бібліотеках області для юнацтва та молоді відбулися вечори пам'яті, тематичні вечори, літературно-музичні композиції, історичні години тощо.

Книгозбірні краю значну увагу приділяють організації та проведенню різноманітних творчих зустрічей, обласних та всеукраїнських конкурсів.

У **Закарпатській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва** у відділі обслуговування юнацтва, відбулася зустріч представника Інформаційного центру ЄС в Ужгороді, який діє при Ужгородському національному університеті, з учнями 8-го класу Ужгородської ЗОШ I-III ступенів № 7.

Науковець, доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ігор Ярославович Тодоров презентував діяльність Інформаційного центру, надав вичерпну інформацію про інтеграцію України в ЄС, життя та соціальні стандарти, здобуття вищої освіти в країнах Європейського Союзу.

У 2018 році стартував Міжрегіональний інноваційний проект з профорієнтації учнівської молоді **"ПрофіКемп"**, у якому брали участь Закарпатська, Львівська, Рівненська та Херсонська області. Ініціаторами проекту були Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки та Херсонський обласний центр зайнятості. Основна мета – сприяння національно-патріотичному вихованню дітей старшого шкільного віку. Талановита молодь **Перечинської, Рахівської, Свалявської ЦРБ та Мукачівської ЦМБ** у тісній співпраці з районними центрами зайнятості, відділами освіти активно долучилися до даного проекту. Були сформовані команди, логотипи,

назви, обрано капітанів та окреслено напрями роботи.

11-12 червня 2019 року у місті Скадовську відбувся феєричний фінал “ПрофіКемпу”, учасниками якого стали чотири команди-фіналісти – із Закарпатської, Львівської, Рівненської та Херсонської областей. Команди змагалися у різних номінаціях: краща PR компанія, кращий туристичний маршрут, кращий гід-екскурсовод. Команда “Fune-Route” Рахівського району, яка представляла Закарпаття, у номінації “Кращий туристичний маршрут” зайняла I місце. А загалом молодіжна команда із Рахівщини зайняла почесне III місце. Спогади щодо участі у Проекті “ПрофіКемп” завжди залишаться у кожного учасника як моменти креативу, творчості, дружби та єдності.

До річниці Революції Гідності бібліотеки Іршавської ЦБС провели ряд пам’ятних заходів: літературні вечори, історичний бібліорепортаж “Між життям і безсмертям мости” тощо. Почесними гостями були активні учасники АТО, патріоти України, які своїми спогадами перенесли всіх присутніх у буремний 2014 рік. Оскільки юнаки та дівчата також є дотичними до історично надважливих подій в Україні, декламування віршів “Мамо, не плач”, “Герої Небесної Сотні”, “Молитва за Україну” та інші були сприйняті щиро й схвильовано. З тривогою та болем переглянули документальний фільм “Майдан – 2014: Лютий”. Хвилиною мовчання було вшановано пам’ять всіх загиблих на Майдані та на сході України.

З нагоди Міжнародного дня рідної мови в бібліотеці-філії с. Терново спільно з Тячівською районною бібліотекою було проведено літературно-музичну композицію “О мово рідна! Золота колиска”. У виконанні учнів 10-х класів Тячівської ЗОШ ім. В. Гренджі-Донського Анастасії Стойки, Аделіни Стойки, Руслани Суходольської, Вікторії Павлик, Оксани Голубки звучали розповіді про рідну мову, її значення в житті людини. Активні користувачі книгозбірень представили інсценізацію про рідну мову та декламували поезії “Лілея”, “Молитва”, “Рідна мова” тощо. Окрасою свята стали пісні у виконанні Алли Івашин та Богдани Палагусинець “Благослови” та “Краю рідний, доленька моя”. На завершення літературно-музичної композиції всі запрошені мали змогу переглянути відеоролик “Будь в тренді – читай українське”.

Літературно-музична композиція “О мово рідна! Золота колиска”. Тячівська ЦБС

День кар’єри “Поринь у світ професій!”. Рахівська ЦРБ

Година слави “Нам Україна вище над усе!”. Мукачівська ЦМБ

Фестиваль національних спільнот “Простір єдності”.
Виноградівська ЦБС

Акція “16 днів проти насильства”.
Хустська РБ

Правовий лікбез “Твоя правова культура”.
Перечинська ЦРБ

Важливим напрямом бібліотечної діяльності є допомога молоді у професійному визначенні. З метою профілактики безробіття серед молоді, допомоги молоді у підготовці до виходу на ринок праці Рахівською ЦРБ спільно із Рахівською районною філією Закарпатського ОЦЗ та відділом освіти, молоді та спорту Рахівської РДА було проведено День кар’єри “Поринь у світ професій!”. У масштабному заході взяли участь понад 300 учнів шкіл міста Рахів, сіл Білин, Кваси, Костилівка та Розтоки. У заході також взяли участь представники роботодавців, установ та організацій, які діють на території Рахівського району.

Віддаючи данину пам’яті тим, хто у різні часи боронив нашу землю від ворога, у Мукачівській міській центральній бібліотеці ім. О. Духновича до Дня захисника України, було проведено годину слави “Нам Україна вище над усе!”, за участі військовослужбовців, учасників АТО та вихованців Мукачівського військового ліцею. Глибокоемоційними були виступи присутніх у залі захисників – Рустама Росула, Миколи Вуйтика, Олександра Гієвого, Владислава Швеця та інших. А родзинкою зустрічі стала святкова літературно-музична програма за участі поетів літературного об’єднання “Рідне слово” – Іми Микуліної та Богдана Сливчука, учнів Мукачівської дитячої школи мистецтв № 1 ім. С. Мартона – вокального дуету у складі Олександри Косицької та Юліанни Кабацій, Дмитра Зийбера, учениці Мукачівської дитячої школи мистецтв № 2 Іванки Томаш, а також учасниць зразкової естрадної студії міського Будинку культури Аліни Попович та Вікторії Купинець.

“За міжнаціональну злагоду та порозуміння” – під таким девізом 25 жовтня на центральній площі міста Виноградів відбувся фестиваль національних спільнот “Простір єдності”. Організаторами заходу стали бібліотеки Виноградівської РЦБС в рамках реалізації грантового проекту від Українського культурного фонду. “Найміцніший кордон – державна мова”. За участі креативної молоді

міста популяризувалися звичаї та традиції національностей, що проживають на території району, було створено неформальну міжкультурну комунікацію, презентувалися творчі надбання багатонаціональної Виноградівщини. Впродовж заходу відбувалися інтелектуальні ігри, танці, співи, читання віршів тощо. Завершенням фестивалю “Простір єднання” став флеш-

моб “Танець єднання” за участі підростаючого покоління.

У рамках акції “16 днів проти насильства” в **Хустській районній бібліотеці** для студентської молоді проведено бесіду “Зупини насильство – обери щасливе майбутнє” за участі головних спеціалістів районного центру соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді Наталії Драгули та Ярослави Довганич, тренінг “Скажи насильству СТОП” та відеоекторій “Сім’я – простір без насильства” з працівником відділу координації суб’єктів, що надають соціальні послуги та НДО, і у справах сім’ї та дітей УСЗН Любов’ю Фречко. Юнаків та дівчат зацікавили переглянуті фрагменти з фільмів “Історія домашнього насильства”, “Жертви мовчання”, “16 днів проти насильства”, “Дві сестри”. З волонтерами медичного коледжу було проведено вуличну акцію “СТОП! Торгівля людьми”, де розповсюджувалися буклети, листівки, брошури, пам’ятки: “Уникайте пастки”, “Робота за кордоном. Сподівання@реальність”, “Торгівля людьми – найважча форма злочинності”.

Серед завдань, які сьогодні стоять перед бібліотеками, що обслуговують користувачів юнацького віку, одним із першочергових є виховання правової культури. До Всеукраїнського тижня права в **Перечинській ЦРБ** для юнацтва проведено правовий лікбез “Твоя права культура”, основною метою якого було формування правової культури підлітків, загальна повага до права, знання його змісту, вміння дотримуватися правових норм та профілактика правопорушень серед підростаючого покоління. Спеціалісти управління юстиції, працівники державних служб, служби у справах дітей при РДА, інспектори Перечинської кримінальної виконавчої інспекції розповідали про свою роботу, наводили приклади із життя, відповідали на численні запитання юнаків та дівчат. Завершенням лікбезу стала вікторина “Чи знаєш ти свої права”.

Студентська пора – найкращий час у житті молодої людини, яка робить свої перші самостійні кроки. Напередодні Міжнародного дня студента в **Ужгородській центральній міській бібліотеці** відбувся розважальний захід “Від сесії до сесії живуть студенти весело”. Активними учасниками були студенти II курсу Ужгородського музичного коледжу імені Д. Задора, які дізналися про історію створення свята, залюбки брали участь в ряді цікавих розважальних конкурсів та в обговоренні відеоролику “Один день з життя студента”.

Розважальний захід “Від сесії до сесії живуть студенти весело”. Ужгородська ЦМБ

З М І С Т

Бібліотеки для дітей та юнацтва мовою статистики. Рік 2019	3
Дитячі книгозбірні: єдність у різноманітті	15
Калейдоскоп подій юнацького життя у книгозбірнях краю	22

Інформаційне видання
БІБЛІОТЕКИ ЗАКАРПАТТЯ –
ДІТЯМ ТА ЮНАЦТВУ: ЦИФРИ І ФАКТИ
Інформаційний бюлетень
Випуск 13

Відповідальна за випуск *В. Д. Чіка*
Укладачі *Т. М. Вудмаска, О. М. Горкій*
Художньо-технічна редакція *О. Є. Гаркуша*
Комп'ютерний набір *Д. М. Гартнер*
Комп'ютерна верстка *О. Є. Гаркуша*

Підписано до друку 01.04.2020
Формат 84x108/8. Папір офс.
Гарнітура Times New Roman.
Умов. друк. арк. 5,88.
Тираж 125 прим. Замовлення № 1-20.

Видавництво Олександри Гаркуші
Свідоцтво серія Зт № 23 від 06.09.2005 р.
м. Ужгород, вул. Погорелова, 4
тел. (0312) 66 49 38

- Б 59** Бібліотеки Закарпаття – дітям та юнацтву: цифри і факти : інформаційний бюлетень. Вип. 13 / КЗ “Закарпат. обл. б-ка для дітей та юнацтва” Закарпат. обл. ради ; уклад. : Т. М. Вудмаска, О. М. Горкій. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2020. 28 с. : іл.

До цього випуску ввійшли статистичний та аналітичний підсумки роботи бібліотек Закарпатської області за 2018 рік з бібліотечного обслуговування та інформаційного забезпечення дітей та юнацтва. Представлено багатогранну соціокультурну діяльність бібліотек з підтримки та розвитку читання, національно-патріотичного виховання дітей та молоді, а також їх участь у всеукраїнських та обласних конкурсах.

УДК 027. 625 (477.87)

